

NORMATIVA PER A LA REALITZACIÓ DEL TREBALL FINAL DEL TÍTOL SUPERIOR DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ DE BÉNS CULTURALS DE L'ESCRBCC CURS 2018-2019¹

1. MARC NORMATIU

La Resolució ENS/1550/2014, de 23 de juny (DOGC, núm. 6660 – 09.07.2014), per la qual s'aprova el pla d'estudis dels ensenyaments artístics conduents al títol superior de conservació i restauració de béns culturals de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya, estableix els següents paràmetres pel que fa al Treball final:

Matèria: Treball final
Assignatura: Treball final (TF)
Crèdits ECTS: 6
Impartició: 2n semestre de 4t curs

La Resolució ENS/1510/2014, d'11 de juny (DOGC Núm. 6655 - 2.7.2014), dels criteris de permanència en els ensenyaments artístics conduents a títol superior de conservació i restauració de béns culturals estableix que l'estudiant es pot matricular al treball final de grau si ha superat la resta d'assignatures, o bé si al mateix temps es matricula de la totalitat de les assignatures que li resten per a finalitzar els estudis.

La memòria de Verificació del Títol Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de l'ESCRBCC, en el seu apartat 5 *Planificació de la titulació*, es fa una descripció detallada de la matèria, es relacionen les competències generals, les competències transversals, les competències específiques i els resultats de l'aprenentatge, així com els requisits previs per cursar l'assignatura de la matèria, les metodologies d'ensenyament-aprenentatge, el sistema general d'avaluació i un breu resum dels continguts.

2. MATRICULACIÓ

El TF es realitza a la fase final dels ensenyaments. Pel que fa a la matriculació, es fa efectiva el segon semestre de 4t curs i cal matricular la totalitat de les assignatures que resten per finalitzar els estudis. Per ser qualificat del TF, cal haver superat la totalitat de les assignatures restants.

Es podrà renunciar a la presentació del TF en les dates establertes a la Guia del estudiant. Els alumnes que renuncien a l'assignatura, renuncien a les convocatòries de juny i setembre, i podran de tornar-lo a matricular el gener del curs següent i presentar-lo a la convocatòria del juny del curs següent.

Els alumnes que durant el segon semestre de 4t curs marxen d'Erasmus estudis o vinculen el TF a les Pràctiques externes amb el vist-i-plau de la Comissió de TF, s'hauran de matricular al juliol per presentar el TF a la convocatòria de gener del curs següent. Si suspenen el TF, podran presentar-lo a la convocatòria de setembre del curs següent. Si renuncien a l'assignatura, es podran matricular del TF al curs següent.

Els alumnes que suspenen el TF poden tornar-lo a presentar a la convocatòria de setembre.

Els alumnes que no es matriculen a l'assignatura del TF mentre cursen 4t curs, entraran a la convocatòria del curs acadèmic següent i hauran de complir la mateixa normativa (matriculació, tema, tutories), que els alumnes que cursen 4t curs aquell any. Si durant les dates establertes no presenten el full del tema a qui va ser la seva tutora de 4t curs, no podrà matricular-se al gener per presentar el TF al juny, haurà d'esperar la següent convocatòria anual.

¹ Actualització 3 de setembre de 2018

CASUÍSTICA	INICI TUTORIES	MATRICULACIÓ	PRESENTACIÓ Convocatòria ordinària
Alumne/a 4t curs	Octubre 2018	Gener 2019	Juny 2019
TF no matriculats anteriorment	Octubre 2018	Gener 2019	Juny 2019
TF suspès	-	-	Convocatòria de setembre 2019
Vinculació TF-PE	Octubre 2019	Juliol 2019	Gener 2020
Erasmus 2n semestre 4t	Octubre 2019	Juliol 2019	Gener 2020
Renúncia TF	Octubre 2019	Gener 2020	Juny 2020

3. COMISSIÓ DETREBALL FINAL

La Comissió de TF està formada per tots els professors d'especialitat de l'Àrea de Conservació i restauració i pels Caps d'àrea d'Humanitats, Ciències i tecnologia, Conservació i restauració i Plàstica.

S'encarrega de donar el vist-i-plau dels temes proposats pels alumnes, consensuar els tutors i cotutors, i revisar els TF abans de la seva presentació.

4. TUTORIA

Els tutors dels TF són els professors de l'Àrea de Conservació i Restauració:

Per als alumnes de Conservació i Restauració de Béns Arqueològics (BA): Silvia Marín Ortega, Sílvia Franch Pagès.

Per als alumnes de Conservació i Restauració de Document Gràfic (DG): M. Àngels Balliu Badia i Carolina Biasi Pascual.

Per als alumnes de Conservació i Restauració d'Escultura (E): Margarida Quiles Roca i Montserrat Artigau Miralles.

Per als alumnes de Conservació i Restauració de Pintura (P): Gener Alcántara Rodrigo i Lúcia Balust Claverol.

Durant el primer i segon semestre els tutors de TF tenen un horari setmanal fix, dedicat a fer el seguiment dels TF dels alumnes de la seva especialitat. El Pla docent estableix un màxim de 25 hores presencials, que el tutor comunicarà com s'organitzen al llarg del curs.

Els alumnes que renuncien a l'assignatura o suspelen el TF, mantindran el/la mateix/a tutor/a i el mateix tema. Qualsevol canvi haurà de ser sol·licitat a la Cap d'estudis.

Funcions dels tutors:

El tutor, durant l'elaboració del treball ha d'assessorar i fer el seguiment del procés. Ha d'oferir orientació per a la cerca documental i la revisió bibliogràfica, col·laborar en la planificació de la recerca, en la concreció de l'estructura del treball, en la planificació temporal i revisar periòdicament el contingut i la forma del text així com corregir errors tant teòrics com metodològics. Tanmateix, el tutor també pot assessorar sobre la presentació i defensa oral.

El tutor emet l'informe sobre el treball realitzat al tribunal avaluador del TF, segons els criteris d'avaluació establerts.

5. COTUTORS

La figura del cotutor no és indispensable per al desenvolupament del treball. Si es considera necessari i sempre per indicacions dels tutors, l'alumne podrà comptar amb aquest assessorament.

Serà un professor de l'Àrea de Conservació i Restauració, Ciències i Tecnologia, Humanitats, o Plàstica.

El cotutor no l'escollirà l'alumne sinó que serà consensuat entre totes les àrees, en funció de les necessitats i se li comunicarà a l'alumne.

L'alumne pot proposar un cotutor extern, que comunicarà al tutor i aquest ha de donar el vist-i-plau si escau. En cas afirmatiu, aquest cotutor també formarà part del tribunal.

6. TRIBUNAL

Cada curs es constitueixen els tribunals. A final de curs, els alumnes presenten i defensen el treball davant d'un dels tribunals.

Cada tribunal està format per tres professors: el tutor, el cotutor (si en té) i un professor de l'escola (en el cas que hi hagi cotutor) o dos (en el cas que no n'hi hagi).

Tots els components del tribunal hauran de tenir una còpia que hauran d'haver llegit prèviament, així com l'informe previ realitzat pel tutor.

L'exposició i defensa del TF per part de l'alumne és de 30 minuts (20 minuts d'exposició i 10 minuts de defensa).

7. TEMPORITZACIÓ

19 de setembre de 2018, dia de presentació del curs: Els tutors de grup de 3r curs fan explicació general als alumnes del procediment i la normativa de TF, **tot indicant que s'actualitzen anualment**. Els tutors de grup de 4t curs, reparteixen i informen als alumnes de la normativa, les dates concretes de lliurament de tasques, i els criteris i instruments d'avaluació. Durant aquesta sessió es comenta el full per l'elecció del tema (2 opcions).

28 de setembre de 2018: Els alumnes de 4t han d'omplir i lliurar al seu tutor de curs el full per l'elecció del tema (2 opcions). Els tutors de grup fan arribar una còpia a la Cap d'estudis per a que la faci arribar a la Comissió de TF.

8 d'octubre de 2018: Reunió de la Comissió de TF per confirmar o rebutjar els temes i consensuar els tutors i cotutors.

9 d'octubre de 2018: Comunicació als alumnes del tutor assignat i inici de les sessions de tutoria individualitzada amb el tutor assignat, segons els horaris publicats, fins al mes de maig.

8 de gener de 2019: Lliurament de les 3 còpies del TF a Secretaria de l'ESCRBCC, dels alumnes matriculats al juliol de 2018 (PE i Erasmus).

Del 21 al 25 de gener de 2019: Presentació i defensa dels TF matriculats al juliol.

Del 21 al 31 de gener de 2019: Període de matriculació del TF pels alumnes de 4t (o que no l'hagin matriculat mai).

8 d'abril de 2019: Reunió de la Comissió de TF per establir els treballs que són aptes per ser presentats. Aquesta decisió no és vinculant.

21 de maig de 2019: Lliurament de **tres còpies** del TF a Secretaria de l'ESCRBCC, i el tutor reparteix una còpia a cada membre del tribunal, **i un arxiu en pdf**. Sorteig d'ordre de presentació del TF. Elaboració del calendari i horaris de presentació i defensa dels TF per la Prefectura d'estudis, i comunicació als alumnes.

Del 3 al 17 de juny de 2019: Presentació i defensa dels TF matriculats al gener-febrer segons els horaris establerts per la Prefectura d'estudis.

CURS D'ADAPTACIÓ

7 de maig de 2019: Lliurament de **tres còpies** del TF a Secretaria i el tutor reparteix una còpia a cada membre del tribunal, **i un arxiu en pdf**. Sorteig d'ordre de presentació del TF. Elaboració del calendari i horaris de presentació i defensa dels TF per la Prefectura d'estudis, i comunicació als alumnes.

Del 13 al 17 de maig de 2019: Presentació i defensa dels TF matriculats al gener-febrer segons els horaris establerts per la Prefectura d'estudis

8. METODOLOGIA DE TREBALL

La realització del TF del Títol Superior en Conservació i Restauració de Béns Culturals de l'ESCRBCC, es realitza al final dels estudis reglats. Consisteix en un **treball de síntesi tutelat**, que permet a l'aspirant posar de manifest que sap aplicar de manera integrada els diversos coneixements adquirits a la titulació.

El TF ha de contenir els elements característics d'un projecte o treball científic. En el cas que sigui analític s'ha d'especificar les tècniques instrumentals utilitzades en l'obtenció dels resultats, i si s'escau un tractament estadístic, tal i com es tracta a l'assignatura de *Tècniques de documentació* i *Metodologia de la investigació*.

És indispensable la citació de les fonts documentals i de les imatges. En el cas que es detecti un plagi serà motiu de suspens del treball.

En el full d'elecció del tema del TF de l'alumne, la Comissió de TF farà constar la línia bàsica de treball on s'engloba:

- Conservació i restauració
- Humanitats
- Plàstica
- Ciència i tecnologia

Tema

El tema pot estar relacionat amb una obra que s'hagi intervingut a 3r o a 4t curs de l'especialitat que es cursa. Cal que inclogui tota la documentació tècnica del procés de conservació i restauració i el desenvolupament més ampli d'una part d'aquest procés i/o la recerca concreta a nivell científic, artístic, plàstic o històric sobre algun dels aspectes de l'obra.

Tanmateix, es contempla la possibilitat que el tema del treball se centri en un tema científic, artístic, plàstic o històric, però és indispensable que estigui clarament relacionat amb la disciplina de la conservació i restauració, i sempre que la Comissió de TF el consideri adient. En aquest cas és necessari delimitar el tema, seleccionant un aspecte que es pugui abastar amb rigor en el treball acadèmic i establir la metodologia.

Estructura

Portada, índex, introducció, desenvolupament del treball, conclusions, annexos i bibliografia.

Orientació format

Es recomana seguir els criteris generals d'estructuració i presentació donats a les assignatures de *Tècniques de documentació* i de *Metodologia de la investigació* de 2n curs.

Es detallen algunes orientacions:

- **Extensió:**

Mínim: 100.000 caràcters (sense espais) que són 40 pàgines aproximadament, annexos no inclosos. Màxim: 200.000 caràcters (sense espais) que són 80 pàgines aproximadament. Les imatges es poden integrar dins del text si estan justificades o s'adjunten com annexos. Mides imatges: mínim 5 x 7 cm i màxim 18 x 24 cm per a mapes d'alteracions o similars.

- **Consells de presentació:**

Tipus de lletra Arial o Times New Roman. Mida lletra 12. Interlineat simple.

- **Mitjans tècnics:**

Els mitjans tècnics de presentació (PowerPoint, DVD, etc.) han d'estar consensuats amb el tutor per tal de garantir la correcta presentació i defensa del TF.

9. SISTEMES D'AVUACIÓ

L'avaluació de la matèria serà continuada i formativa, la realitza el tutor i el tribunal avaluador assignat, i respon als següents criteris i instruments d'avaluació:

Criteris d'avaluació

Cal diferenciar els criteris d'avaluació dels tres blocs de la matèria: Sessions de tutoria / TF / Exposició i defensa del TF.

Sessions de tutoria:

- Presentació en el termini indicat del tema, justificació i objectius del treball, metodologia i estructura del treball, i principals fonts documentals del TF.
- Interès, assistència i participació a les tutories.
- Valoració del pla de treball: viabilitat pel que fa a nombre d'objectius i temps previst per assolir-los.
- Interès en la recerca d'informació relacionada amb el treball proposat. Capacitat de recollir dades correctament.
- Capacitat d'investigació i ús de la metodologia d'investigació adequada.
- Lectura i comprensió de la bibliografia recomanada.

TF:

- Concreció dels objectius del treball i el seu caràcter original i/o innovador.
- Capacitat d'assimilar i transmetre adequadament els coneixements teòrics i pràctics de forma escrita i gràfica.
- Ús correcte de la terminologia. Utilització de la terminologia específica.
- Capacitat per gestionar i assimilar informació.
- Capacitat per relacionar els conceptes teòrics amb la realitat.
- Capacitat d'interrelació de conceptes.
- Capacitat d'investigació i ús de la metodologia d'investigació adequada.
- Valoració dels processos de documentació.
- Capacitat de treballar autònomament.
- Capacitat per cooperar i treballar en equip.
- Recerca bibliogràfica i documental: valoració de la qualitat de les cites així com la seva coherència amb la temàtica del TF.
- Valoració de la qualitat, correcció i claredat formal del document escrit.

Exposició i defensa del TF:

- Claredat en l'exposició del treball.
- Adequació de la defensa realitzada.
- Valoració de les habilitats comunicatives i de síntesi, així com domini de l'àrea de treball.
- Valoració de la qualitat, correcció i claredat formal de la presentació visual.

Instruments d'avaluació

- Control d'assistència a les sessions de tutoria.
- Entrega del TF en la data indicada.
- Valoració del TF pel tribunal avaluador.
- Valoració de l'exposició i defensa del TF davant del tribunal avaluador

Càlcul de la nota

La nota final serà la mitjana ponderada de les activitats d'ensenyament-aprenentatge a partir dels càlculs següents:

- El 30% de la nota correspon a l'assistència i seguiment de les sessions de tutoria.
- El 50% de la nota correspon al TF.
- El 20% de la nota correspon a l'exposició i defensa del TF.

INFORME D'AVALUACIÓ

TUTORIA 1r SEMESTRE (20% de la nota final):

DIMENSIÓ	INDICADORS	ITEMS
TUTORIA 1r semestre	ELECCIÓ DEL TEMA	Escull el tema de forma decidida i justificada. Es deixa aconsellar sobre el tema en cas de dubtes.
	ASSISTÈNCIA	Assisteix a les sessions de tutoria. És puntual a les sessions de tutoria. Porta les tasques encomanades a les sessions de tutoria.
	PARTICIPACIÓ	Exposa els avenços realitzats. Exposa els dubtes. Compren les explicacions del tutor.

TUTORIA 2n SEMESTRE (10% de la nota final):

DIMENSIÓ	INDICADORS	ITEMS
TUTORIA 2n semestre	ASSISTÈNCIA	Assisteix a totes les sessions de tutoria. És puntual a les sessions de tutoria. Porta les tasques encomanades a les sessions de tutoria.
	PARTICIPACIÓ	Exposa els avenços realitzats. Exposa els dubtes. Compren les explicacions del tutor. Es deixa aconsellar sobre el tema en cas de dubtes.

TREBALL (50% de la nota final):

DIMENSIONS	INDICADORS	ITEMS
TEMA OBJECTE D'ESTUDI 10%	CLAREDAT	El tema objecte d'estudi està formulat de forma adequada i clara. S'especifiquen correctament la hipòtesi i objectius. Hi ha una bona fonamentació teòrica.
	ORIGINALITAT	El plantejament és original. Algun mètode d'anàlisi és novedós.
	RELLEVÀNCIA	Aquest estudi respon a necessitats del context social, de l'àmbit educatiu o professional de la C i R. El tema és rellevant. Està justificat correctament.
METODOLOGIA DEL TREBALL 50%	ADEQUACIÓ METODOLÒGICA	Existeix una metodologia adequada. Hi ha coherència entre el marc teòric i el metodològic. Enfocament propi.
	APLICACIÓ	S'especifica adequadament el procés d'estudi. Els processos d'estudi són rigorosos. Es presenten les dades necessàries que justifiquen les conclusions.
	COHERÈNCIA	El disseny, les mostres, els procediments de recollida d'informació i les tècniques d'anàlisi s'exposen de forma clara i adequada. Es presenten tots els passos correctament. Les fonts d'informació i documentació són adequades. S'ha realitzat una revisió crítica de la literatura relacionada. La literatura relacionada està actualitzada.
ANÀLISI DELS RESULTATS 20%	COMPRESIÓ	Aporta resultats i conclusions. S'argumenten de forma adequada i crítica. Es justifiquen per les dades obtingudes. Responen als objectius plantejats.
	SIGNIFICACIÓ	Contribueixen a la resolució de problemes específics. Són interessants pel progrés del coneixement. S'avancen altres qüestions pendents d'estudiar.
	UTILITAT	Són útils per a la disciplina de la C i R. Val la pena la seva difusió.
ASPECTES FORMALS 20%	CLAREDAT	Té una estructura adequada. Es presenten els continguts de forma clara. Està ben escrit. S'entenen bé les imatges, gràfics, taules que s'inclouen.
	QUALITAT DE LA DOCUMENTACIÓ	Està ben documentat. S'especifiquen les fonts usades. Inclou referències actualitzades. Les cites i referències són pertinents.
	NORMES CIENTÍFIQUES	El tema reuneix les condicions necessàries com a treball científic. La seva redacció s'ajusta a les normes sobre treballs. És publicable. S'usa llenguatge científic. L'estudi és rigorós.

EXPOSICIÓ I DEFENSA (20% de la nota final):

DIMENSIONS	INDICADORS	ITEMS
EXPOSICIÓ I DEFENSA PÚBLICA	CLAREDAT EN L'EXPOSICIÓ	El contingut s'exposa de forma clara i comprensible. Insisteix sobre els aspectes fonamentals. Els mitjans tècnics han contribuït a l'exposició realitzada.
	ADEQUACIÓ DE LA DEFENSA	S'és receptiu a les crítiques i observacions del tribunal. Ha contestat a les qüestions teòriques i metodològiques plantejades respecte al seu treball. Les seves respostes han estat adequades i coherents.

NOTA FINAL DEL TREBALL FINAL

	DIMENSIONS A AVALUAR	PUNTUACIÓ		OBSERVACIONS
VALORACIÓ	SESSIONS DE TUTORIA		30%	
TOTAL	TREBALL		50%	
TREBALL	EXPOSICIÓ I DEFENSA PÚBLICA		20%	
	QUALIFICACIÓ TOTAL			

Nom i Cognoms:

Curs:

Especialitat:

Opció 1

Opció 2

Convocatòria:

EL·LECCIÓ DEL TEMA DEL TREBALL FINAL

1. Àmbit de treball:

Històric/ Científic/ Conservació-Restauració/ Plàstic.

2. Delimitació del tema:

2.1. **Títol:**

2.2. **Subtítol:** (si és pertinent)

2.3. **Justificació:**

Especifica per què has triat aquest tema així com les expectatives que tens sobre aquest treball i la seva principal aportació (entre 5-8 línies).

3. Interrogants:

Planteja les preguntes què et fas a l'hora d'abordar el tema.

4. Objectius:

Enuncia cadascun dels objectius que et proposes en aquest treball.

5. Planificació i periodització de la recerca:

En aquest punt hauries de tenir en compte el temps de què disposes per a realitzar les diferents tasques, així com fer menció dels recursos que necessites per portar a terme el teu treball (cerca d'informació/documentació, intervenció, visites, entrevistes, analítiques, etc...).

Tasca	Dates

Nom i Cognoms:

Curs:

Especialitat:

Opció 1

Opció 2

Convocatòria:

EL·LECCIÓ DEL TEMA DEL TREBALL FINAL

1. Àmbit de treball:

Històric/ Científic/ Conservació-Restauració/ Plàstic.

2. Delimitació del tema:

2.1. **Títol:**

2.2. **Subtítol:** (si és pertinent)

2.3. **Justificació:**

Especifica per què has triat aquest tema així com les expectatives que tens sobre aquest treball i la seva principal aportació (entre 5-8 línies).

3. Interrogants:

Planteja les preguntes què et fas a l'hora d'abordar el tema.

4. Objectius:

Enuncia cadascun dels objectius que et proposes en aquest treball.

5. Planificació i periodització de la recerca:

En aquest punt hauries de tenir en compte el temps de què disposes per a realitzar les diferents tasques, així com fer menció dels recursos que necessites per portar a terme el teu treball (cerca d'informació/documentació, intervenció, visites, entrevistes, analítiques, etc...).

Tasca	Dates